

Aan de raad,

Onderwerp:	Standpuntbepaling rapport commissie Robben: "Samenwerken doen we zelf"
------------	--

Voorstel:	<ol style="list-style-type: none">1. Kennis nemen van het rapport van de commissie Robben;2. Met inachtneming van de inzichten verworven uit de radenbijeenkomst d.d. 28 mei 2015, de bespreking in de raad en op basis van dit voorstel een standpunt bepalen ten aanzien van het rapport en deze voor 1 juli 2015 schriftelijk kenbaar maken aan de voorzitter van de Regio Twente
-----------	---

1 SAMENVATTING

Het rapport van de commissie Robben over de heroriëntatie van de Twentse samenwerking ligt nu voor u ter reactie. Het rapport is het product van een lang proces waarbij getracht is tegemoet te komen aan de verschillende belangen in het krachtenveld van grote en kleine gemeenten. De commissie Robben onderscheidt drie niveaus van samenwerking:

- Samenwerkende gemeenteraden;
- Samenwerkende portefeuillehouders;
- Samenwerkende ambtelijke organisaties.

Inhoudelijk ziet de samenwerking op een aantal strategische Twents-collectieve beleids-thema's. Geadviseerd wordt door de commissie Robben deze samenwerking te verankeren in een te wijzigen gemeenschappelijke regeling Regio Twente. De bedoeling is het om dit een samenwerkingsregeling tussen colleges te laten zijn, waarbij de gemeenteraden wel de koers en de richting bepalen. Naast de samenwerking op inhoudelijke thema's waarbij de collectieve Twentse belangen worden behartigd, ziet de samenwerking ook op ambtelijk niveau. De commissie Robben adviseert om de Regio Twente een centrale functie te geven in taken op het niveau van bedrijfsvoering, beleidsuitvoering en expertise-uitwisseling in de vormen poolen, hosten en/of bundelen op basis van coalition of the willing.

Wij menen dat dit rapport kan bijdragen aan het behoud van een goede samenwerking in Twente. Een gedegen uitwerking van het rapport moet natuurlijk nog wel volgen, allereerst in de te wijzigen gemeenschappelijke regeling en, misschien nog wel belangrijker, in de praktijk. Het rapport sluit goed aan op uw doelen en uitgangspunten zoals verwoord in onze eigen "Strategiekaart samenwerken met gemeenten".

Wel hebben wij een aantal aandachtspunten bij de drie samenwerkingsniveaus, die wij uw raad willen meegeven voor uw standpuntbepaling. Een opzet van een standpunt inclusief aandachtspunten voor de uitwerking van de tekst van de te wijzigen gemeenschappelijke regeling treft u bij dit voorstel aan. Na behandeling in uw raad kan het standpunt definitief worden gemaakt en worden gezonden aan de voorzitter van de Regio Twente.

2 VOORGESCHIEDENIS

De regioraad van Regio Twente heeft op 10 oktober 2012 op grond van diverse (wettelijke) ontwikkelingen besloten tot een fundamentele heroriëntatie van de samenwerking van de Twentse gemeenten. Daartoe is aan het dagelijks bestuur opdracht gegeven dit uit te werken. Het dagelijks bestuur heeft de opdracht gegeven aan de commissie Robben een advies uit te brengen. Na een interactief proces ligt dit rapport d.d. 23 april 2015 nu voor.

3 WETTELIJKE GRONDSLAG

Sinds mei 1995 heeft Regio Twente, vanuit de Wgr-plusstatus, een wettelijk taak vervuld op het gebied van verkeer en vervoer. Per 1 januari 2015 is hier een einde aan gekomen als gevolg van rijksbesluitvorming. Voor Twente betekent dit dat provincie Overijssel met ingang van 1 januari 2015 de wettelijke taken en plichten op het gebied van verkeer en vervoer heeft overgenomen van Regio Twente. De overige taken van Regio Twente blijven bestaan. De exacte invulling van die taken is nu onderwerp van besluitvorming en zal een plek krijgen in de tekst van de te wijzigen gemeenschappelijke regeling Regio Twente.

4 INHOUD VOORSTEL

4.A Wat willen we bereiken?

U hebt in uw vergaderingen uitgesproken te geloven in samenwerking in Twente, zeker waar het maatschappelijke opgaven als de sociaal economische ontwikkeling van Twente betreft en daarmee Hof van Twente. De belangen van gemeenten in Twente zijn op dat thema grotendeels gelijk en door krachtenbundeling kunnen doelen van gemeenten sneller en beter worden behaald. Een gemeenschappelijke regeling waarbij dit thema in de samenwerking wordt uitgevoerd past bij onze en uw visie, getuige ook uw Strategiekaart Samenwerken met gemeenten. En ook de verplichte regionale samenwerking op belangrijke beleidsthema's zoals de jeugdzorg past naar onze mening goed binnen de traditie van de Twentse samenwerking en daarmee ook binnen Regio Twente.

Samenwerking op het niveau van bedrijfsvoering en uitvoering hoeft niet per se op Twentse schaal te worden gerealiseerd menen wij. Wij zoeken per taak een passende alliantie. Dat de Regio Twente ook een landingsplaats wil zijn voor samenwerking op dat uitvoerende niveau is een goede ontwikkeling, zeker indien en voor zover het voorgestelde Twentebedrijf zal fungeren als een vraag- en aanbodloket. Hiermee bedoelen wij dat door een centrale ingang, zoekende en vragende gemeenten elkaar sneller kunnen vinden en ook meer transparant wordt in de regio op welke thema's bijvoorbeeld ook capaciteit en expertise kan worden gewisseld.

4.B Wat gaan we ervoor doen?

Wij stellen voor dat uw raad een positief standpunt inneemt over het rapport, behoudens een enkel aandachtspunt. Bijgaande brief is daartoe een aanzet. Indien de overige Twentse gemeenteraden ook positief zijn en vanaf 1 januari 2016 gestart kan worden met de nieuwe opzet, vraagt dat om goede lokale informatiedeling. Wij stellen voor, in lijn met uw aangenomen motie d.d. 14 april 2015, dat de agenda van het algemeen bestuur van de Regio Twente standaard op uw agenda staat en dat onze vertegenwoordiger uw raad steeds informeert over relevante ontwikkelingen.

4.C Wat mag het kosten?

Regio Twente zal vanaf 1 januari 2016 een gewijzigde taakinhoud en structuur hebben. De financiële gevolgen zijn nog niet inzichtelijk aangezien het nog niet duidelijk is hoe e.e.a. er exact gaat uitzien. Dat inzicht zal er pas zijn bij vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling komend najaar. Wij verzoeken uw raad in uw standpunt mee te nemen het verzoek aan de huidige regioraad om op korte termijn een inschatting te geven van de bijdragen per gemeente.

Ervan uitgaande dat de Regio Twente per 1 januari 2016 gaat fungeren zoals de commissie Robben adviseert, lijkt het reëel te verwachten dat wij niet meer en mogelijk zelfs minder hoeven te gaan bijdragen dan nu het geval is. Vraag is ook of wij moeten betalen voor het Twentebedrijf, daar waar dit onderdeel van de Regio Twente diensten gaat verlenen aan andere gemeenten. Met andere woorden: hoe het kostenmodel eruit gaat zien zal ruim voorafgaand aan de vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling bekend moeten zijn. Kijkend naar de concept gemeenschappelijke regeling valt verder op dat het stemrecht aangaande financiële besluiten op basis van inwoneraantal wordt ingericht, zoals dat nu ook het geval is.

4.D Wat is het alternatief?

Uw raad kan zich op het standpunt stellen dat de inhoudelijke thema's van samenwerking passend zijn maar dat de vorm onvoldoende rekening houdt met de rol van de raad ondanks de inspanningen van de commissie Robben om deze rol ten volle te respecteren. Meer daarover onder punt 4 E. Indien u van mening bent dat er ook een aantal raadsbevoegdheden moet overgaan naar de Regio Twente, dan zou u ervoor kunnen pleiten om een combinatieregeling van raads- en collegebevoegdheden te laten voortbestaan. Een raadslid van de gemeente Almelo pleitte voor een dergelijke structuur tijdens de radenbijeenkomst d.d. 28 mei j.l. Een over te dragen raadsbevoegdheid zou bijvoorbeeld het vaststellen van een economische visie kunnen zijn.

4.E Wat is het risico?

Inhoud

Regio Twente zal niet alleen collectief een aantal beleidsmatige belangen behartigen maar ook op het niveau van bedrijfsvoering en uitvoering een ambtelijke organisatie creëren: het Twentebedrijf. Vanuit een praktisch oogpunt en het willen verminderen van bestuurlijke drukte is het logisch om alles onder 1 gemeenschappelijke regeling te vervatten. Dit vraagt echter wel van deelnemers en partners van die regeling om goed onderscheid te maken waarover de samenwerking gaat. Ook in relatie tot de rol van gemeenteraden. Die rol zal groter zijn bij de inhoudelijke beleidsmatige thema's dan bij samenwerkingen op het niveau van bedrijfsvoering. Soms is het echter lastig onderscheid te maken tussen beleid en uitvoering. Uw raad kan in uw standpunt de voorzitter van de Regio Twente vragen waarom voor het Twentebedrijf niet is gekozen voor de Bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is een nieuwe juridische figuur die de wet gemeenschappelijke regelingen mogelijk maakt.

Vorm

Het risico van de voorgestelde wijzigingen, vooral wat betreft de structuur, zou kunnen zijn dat de doorzettingsmacht van de Regio Twente onvoldoende wordt gelet op de ruimte die wordt gegeven aan de 14 gemeenten. Dit risico kan worden beheerst, zoals ook in het rapport is opgenomen, door afstemming in de kaderstelling en controle van de 14 gemeenteraden. Hoe die afstemming, o.a. in het voorstel voor een Twenteraad, in de praktijk uitwerkt is afwachten.

Expliciet vragen wij aandacht voor artikel 7 lid 4 van het huidige concept van de te wijzigen gemeenschappelijke regeling. De commissie Robben adviseert een collegeregeling maar geeft in die regeling de raad wel een goedkeuringsbevoegdheid van het werkprogramma, nadat het al is vastgesteld in het algemeen bestuur. Op zich is dit logisch gelet op de kaderstellende rol die aan de 14 gemeenteraden wordt toegedicht. Maar feitelijk is het zo dat, als een gemeenteraad goedkeuring onthoudt, het programma alsnog wordt uitgevoerd aangezien het algemeen bestuur het heeft vastgesteld. Gevolg is dat de niet goedkeurende gemeente mogelijk op onderdelen niet meedoet en hiervoor nog wel twee jaar financieel bijdraagt. Om dit soort situaties te voorkomen is het van belang de Twenteraad optimaal in positie te brengen. Uw raad kan de voorzitter van de Regio Twente in uw standpunt meegeven dat de rol van de raad, in de Twenteraad, steviger moet worden gepositioneerd dan nu in het rapport wordt voorgesteld.

Uw raad heeft recent uitgesproken behoefte te hebben aan meer grip op de verbonden partijen. Hiermee zijn wij aan de slag gegaan. Een actuele Nota verbonden partijen met nieuw werkproces staat in november op uw agenda. Uw behoefte aan meer grip is uiteraard ook van belang bij de nieuwe Regio Twente. Uw kaderstellende rol zien wij voldoende terugkomen in het rapport van de commissie Robben. Uw controlerende rol blijft echter wat onderbelicht. In de concept gemeenschappelijke regeling staat in hoofdstuk 7 wel e.e.a. over de informatie en verantwoordingsplicht. Uw raad kan, niet alleen onze vertegenwoordiger in het algemeen bestuur om informatie vragen maar ook het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De vraag is wel hoe om te gaan met de regionale portefeuillehouders aan wie door het portefeuillehoudersoverleg een mandaat is toegekend. Uw raad moet inzicht hebben in de portefeuillehoudersverdeling binnen de regio, gekoppeld aan de te behartigen belangen. Indien uw raad vragen of bedenkingen heeft bij e.e.a. kan uw raad onze vertegenwoordiger ter verantwoording roepen. Deze verantwoording kan dan ook strekken tot de gemandateerde regionale portefeuillehouders.

4.F Hoe ziet de vervolgprocedure er uit?

Voor 1 juli 2015 dienen alle 14 gemeenteraden hun standpunt over het rapport van de commissie Robben te hebben uitgebracht. Met inachtneming van deze standpunten wordt de tekst van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente mogelijk aangepast en in procedure gebracht. Dat zal na de zomervakantie zijn. Voor 1 november moet de gewijzigde gemeenschappelijke regeling zijn vastgesteld en per 1 januari 2016 gaat de nieuwe Regio Twente dan van start.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente
de secretaris, de burgemeester,

mr. G.S. Stam

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM

Registratienummer	: 548788
Onderdeel programmabegroting	: Programma 1 Burger en bestuur.
Behandeld door	: Malu Hertzdahl, concernstaf
Datum besluitvorming door B&W	: 1 juni 2015
Bijlagen	: 1. Rapport commissie Robben 2. Concept gemeenschappelijke regeling 3. Brief standpuntbepaling / raadsbesluit
Ter inzage gelegde stukken	: Geen